

20.09.2022

Особливості трудових відносин в ОСББ в умовах воєнного стану

Про що сьогодні говоримо?

- Базові поняття трудового законодавства
- Трудові правовідносини і виборні посади
- Особливості укладання, припинення і призупинення трудових договорів в умовах воєнного стану

Базові поняття трудового законодавства. Трудові правовідносини і виборні посади

Система відносин «у» та «довкола» ОСББ

Самозабезпечення в ОСББ

Роботи для ОСББ і БКБ

Управління ОСББ і БКБ

Співвласники

Підрядники

Працівники

Виборні посадові особи
(правління, ревкомісія)

Закон про
ОСББ, статут

ЦК України

КЗпП України

Закон про
ОСББ, статут

Юрособи

ФОП

Фізособи

Осн. місце

Сумісництво

“Громадські засади”

Предмет нашої розмови сьогодні

Самозабезпечення в ОСББ

Роботи для ОСББ і БКБ

Управління ОСББ і БКБ

Співвласники

Підрядники

Працівники

Виборні посадові особи
(правління, ревкомісія)

Закон про
ОСББ, статут

ЦК України

КЗпП України

Закон про
ОСББ, статут

Юрособи

ФОП

Фізособи

Осн. місце

Сумісництво

“Громадські засади”

Трудовий договір

- Трудовий договір - **домовленість**, а не конкретний “папірець”
- Відсутність трудового договору як окремого документа (чи взагалі документів) не значить, що трудового договору немає (це питання доказів)
- Трудовий договір робить трудовим визначення в ньому **трудової функції** працівника (і поширення на нього гарантій, прав і обов’язків, визначених саме **трудовим законодавством**)

Стаття 21 КЗпП України:

“Трудовим договором є **угода** між **працівником** і **роботодавцем** (роботодавцем - фізичною особою), за якою працівник зобов’язується **виконувати роботу**, визначену цією угодою, а роботодавець (роботодавець - фізична особа) зобов’язується виплачувати працівникові **заробітну плату** і забезпечувати **умови праці**, необхідні для виконання роботи, передбачені законодавством про працю, колективним договором і угодою сторін.”

Умови трудового договору

- Трудова функція, посада
  - Умови праці, графік роботи (повний/неповний робочий день, **гнучкий режим**, **нефіксований** робочий час...)
  - Місце роботи (у роботодавця / **віддалено** / на дому; основне / за сумісництвом...)
  - Умови оплати праці (місячна/погодинна ставка, відрядна система...)
  - Строк (строковий, безстроковий, на час виконання певної роботи...)
  - ...
- Викладаються:
- в письмовому договорі
  - в заяві і в наказі
  - в колективному договорі, правилах внутрішнього трудового розпорядку, штатному розкладі (зарплата!), посадових інструкціях...
  - поєднання вищенаведеного

Стаття 4-1 КЗпП України:

“Трудова функція - це інтегрований, переважно **автономний набір трудових дій**, що визначається характерним для нього технологічним процесом та передбачає наявність певних компетентностей, необхідних для їх виконання.”

Форми та види трудових договорів

Форми:

- Усний (все одно треба видати наказ/розпорядження)
- Письмовий (обов'язково: коли договір про дистанційну або надомну роботу, з нефіксованим робочим часом та в інших випадках)
- “Особлива форма” - контракт (**ОСББ не стосується**: не передбачено прямо жодним законом)

Види:

- Строковий, безстроковий, на час виконання певної роботи
- З нефіксованим робочим часом (очікується примірна форма, не більше 10% / один)
- ..? (Типова форма трудового договору про дистанційну роботу, Типова форма трудового договору про надомну роботу)

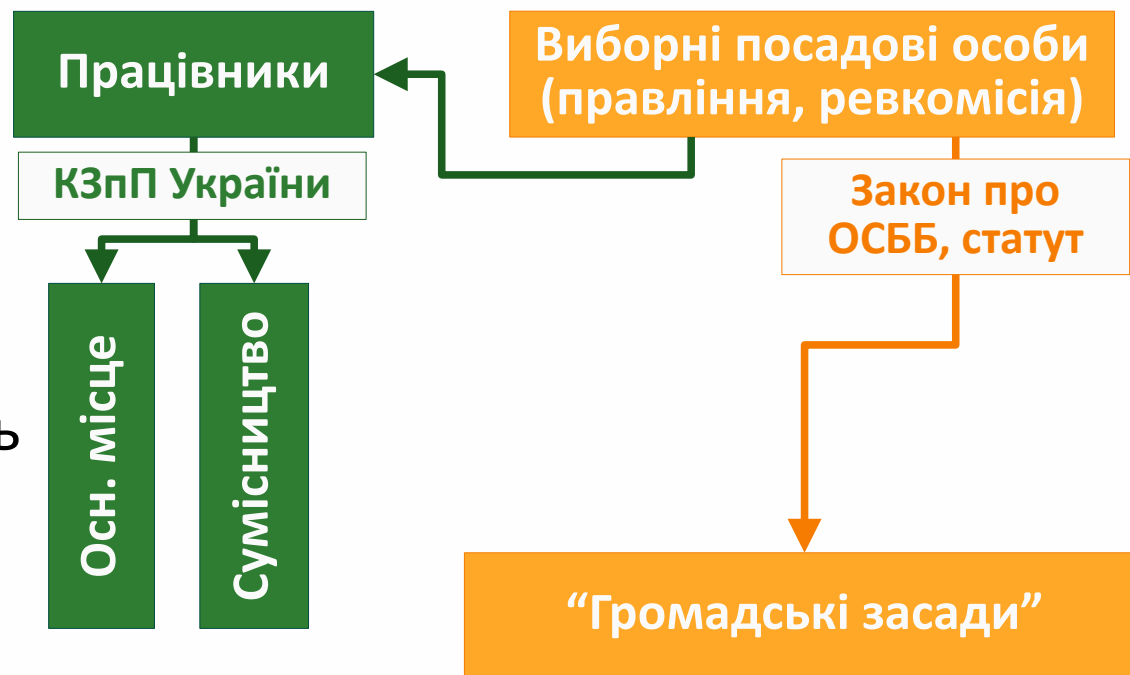

Відмінності між трудовим договором, договором підяду і “корпоративними відносинами” (1)

	Трудовий	Цивільно-правовий (підяду)	“Корпоративні відносини”
Регулюється	Кодексом законів про працю України	Цивільним кодексом України	Законом про ОСББ, статутом
Предмет	Виконання трудової функції (процес)	Виконання роботи (результат)	Управління ОСББ і будинком (процес)
Оплата	Заробітна плата	Ціна договору	<ul style="list-style-type: none"> Немає (“громадські засади”) Матеріальне заохочення правління
Співвідношення щодо тотожної роботи тією самою особою	<ul style="list-style-type: none"> Виключає тотожну роботу за ЦПД Обрання на посаду може бути підставою для укладення ТД 	<ul style="list-style-type: none"> Виключає тотожну роботу за ТД Функції з управління не виконуються за ЦПД 	<ul style="list-style-type: none"> Обрання на посаду може мати наслідком ТД, а може не мати Повноваження з’являються внаслідок обрання, а не укладення ТД

Відмінності між трудовим договором, договором підряду і “корпоративними відносинами” (2)

- Повноваження члена органу управління ґрунтуються на статуті ОСББ
- Трудовий договір на таку посаду - опціональна можливість
- Посада не передається “по довіреності”

Гарантії працівникам

Якщо вже уклали **трудовий договір**, то, незалежно від його форми, виду, умов:

- ОСББ є **роботодавцем** у розумінні КЗпП, з усіма правами та обов'язками
- Працівник є **працівником**, з усіма правами та **гарантіями**
- Права та гарантії працівників мають дотримуватися:
  - зарплата - нараховуватися (і виплачуватися)
  - відпускні та лікарняні - нараховуватися (і виплачуватися)

Стаття 9 КЗпП України:

“Умови трудових договорів, які погіршують становище працівників порівняно з законодавством України про працю, є недійсними.”

Податки, звітність, виплата зарплати в умовах воєнного стану

- Люди - найбільша цінність
- Зарплату нараховувати, навіть якщо не можна зараз виплатити: “У разі неможливості своєчасної виплати заробітної плати **внаслідок ведення бойових дій**, строк виплати заробітної плати може бути **відтермінований до моменту відновлення діяльності підприємства**”
- Податки - **за неможливості** - можуть **тимчасово** не сплачуватися
- Законодавство передбачає звільнення від відповідальності за неподання звітності, несплату ЄСВ - але не звільнення від обов’язку платити

Особливості укладання, припинення і призупинення трудових договорів в умовах воєнного стану

Законодавство: вихор змін воєнного часу

Кодекс законів про працю України

- ТД з нефіксованим робочим часом
- гнучкий режим робочого часу
- надомна і дистанційна робота
- нові підстави припинення ТД

Загальний

Закон України *Спеціальний* “Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану”

- призупинення ТД
- спрощення укладення/припинення ТД
- відтермінування виплат з/п
- альтернативна/електронна комунікація

Закон України

“Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення регулювання трудових відносин у сфері малого і середнього підприємництва...”

- спрощений режим регулювання трудових відносин (= “свобода трудових контрактів”)
- тимчасово
- не для ОСББ (СПД або з/п = 8 мзп)

Укладення трудового договору (1)

Закон “Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану”:

- Норми закону мають пріоритет перед нормами КЗпП (є “спеціальними” щодо “загальних”)
- Ст.2: у період дії воєнного стану сторони **за згодою** визначають **форму** трудового договору
- (Трудовий контракт - теж “форма” - то можна застосовувати довільно?)
- Ст.7: організація діловодства, оформлення документів визначається роботодавцем самостійно; сторони можуть **домовитися** про альтернативні способи створення, пересилання, зберігання наказів, повідомлень тощо

Висновки:

- строкові договори - можливі
- укладання за допомогою електронного підпису - можливе
- **важливо зібрати максимум контактних даних!**

Укладення трудового договору (2)

Кодекс законів про працю:

- Трудовий договір з нефіксованим робочим часом
  - не більше **10%** працівників (не більше **1**, якщо менше 10 працівників)
  - робота працівника “на вимогу” (“базові години та дні”)
  - роботодавець гарантує або оплачує **32** години на місяць
  - може передбачати додаткові підстави припинення ТД
  - закон про ЄСВ дозволяє нараховувати ЄСВ на фактичну з/п за ТД з фіксованим робочим часом (“менше мінімального”), як і у випадку з сумісником

Укладення трудового договору (3)

Кодекс законів про працю:

- Дистанційна робота
  - нововведення часів COVID
  - за рішенням роботодавця можна перевести вже працюючого
  - Типова форма трудового договору про дистанційну роботу
  - підходить для адмінперсоналу
  - робоче місце не регламентоване (на відміну від надомної роботи)
  - працівник сам відповідає за облаштування і безпеку свого робочого місця (на відміну від надомної роботи)
  - не виключає виконання роботи на території роботодавця
  - ТД визначає порядок забезпечення засобами/компенсацій

Припинення трудового договору

КЗпП

- Весь набір підстав “мирного часу” для припинення / розірвання ТД, у т.ч. п.5 ч.1 ст.41 (завершення повноважень посадової особи)
- Додаткові підстави, визначені особливими “формами” (контракт) і “видами” (нефіксований час) договорів
- **Відсутність працівника на роботі та інформації** про причини такої відсутності понад 4 місяці поспіль

Закон “Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану”

- Працівник може розірвати ТД з ОСББ у будь-який час з власної ініціативи в строк, визначений у його заяві, у зв’язку з веденням бойових дій у місцевості в якій розташований будинок, та існування загрози для життя і здоров’я
- Роботодавець має право розірвати ТД і в період тимчасової непрацездатності та відпустки (крім пологів і догляду за дитиною до 3-х років) працівника

Призупинення трудового договору

Суть:

- Призупинення дії трудового договору - це тимчасове припинення роботодавцем забезпечення працівника роботою і тимчасове припинення працівником виконання роботи за укладеним трудовим договором у зв'язку із збройною агресією проти України, що виключає можливість обох сторін трудових відносин виконувати обов'язки, передбачені трудовим договором
- Призупинення дії трудового договору може здійснюватися за ініціативи однієї із сторін на строк не більше, ніж період дії воєнного стану
- Призупинення дії трудового договору не тягне за собою припинення трудових відносин

Оформлення:

- Рішення правління (протокол) про призупинення роботи
- Накази (розпорядження) щодо кожного працівника (або один на всіх): причини і строк призупинення, спосіб обміну інформацією, умови відновлення дії ТД

Обмін документами і доведення інформації

- Пошта
- Електронний підпис
- Електронні засоби зв'язку
- Протокол про доведення інформації - довільна форма, за аналогією до

Порядку фіксації доведення інформації або документів до відома державного службовця шляхом використання засобів телекомунікаційного зв'язку, затверджений постановою КМУ від 11.12.2019 № 1042

Дякую за увагу!